

УДК 338.482:5

Бистро А.О.¹, Повзло О.М.²

¹ студ. гр. МТЕ-210 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

СУТНІСТЬ ФІЛОСОФІЇ УКРАЇНИ ЗГІДНО ТЕОРІЇ Д. ЧИЖЕВСЬКОГО

Головним спрямування досліджень Чижевського – прагнення збагнути глибинні чинники духовної історії України. Чижевський вважав, що існують національні психологічні риси, які мають вплив на характер філософської культури. Саме так формується національний тип філософії. У працях Чижевського відокремлені національні ментальні риси, які зображують специфіку української філософської думки. На думку Чижевського, одною із специфічних рис української філософської культури є в тому, що розум не протиставляється вірі. А навпаки знання спираються на сумління і ведуть до віри.

Риси, які притаманні українському народу:

емоціоналізм;

сентиментальність;

чутливість та ліризм;

рухливість;

гармонія між зовнішнім та внутрішнім;
прагнення до миру, а не до боротьби;
релігійне забарвлення;
індивідуальність;
близькість до духовного усамітнення.

Саме ці риси виявлялися впродовж всієї історії українського народу. Постійне тло української історії це природа – степ, саме він визначав характерну рису національної психіки – любов до свободи.

«Емоціалізм» відображається в «філософії серця», які були помітні в творчості Гоголя, Сковороди та Юркевича. Прояви «індивідуалізма» відображалися в «ухилі до самотності» - Сковорода, Гоголь. «Плуралістична етика» - визначає право кожного індивіду на власний етнічний шлях – Гоголь, Сковорода. Такі риси, як неспокій та рухливість на думку Чижевського відображаються в обґрунтуванні ідеалу миру та злагоди між людьми, людьми з Богом, прагнення до внутрішньої гармонії, які також можна віднайти в творах Гоголя, Сковороди, Юркевича та Куліша.

Здобутком Чижевського стала концепція культурно – історичних епох та дослідження історії української філософської думки. В історії української філософської думки, як на нього відбиваються особливості українського світогляду – емоції, схильність до духовного єднання, гармонія між внутрішнім та зовнішнім, прагнення до миру і релігійна насиченість.